ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1999

Vyhlásené: 24.07.1999 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

186

VYHLÁŠKA
Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky

z 13. júla 1999,

ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zabezpečení fyzickej ochrany jadrových zariadení, jadrových materiálov a rádioaktívnych odpadov

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) podľa § 23 ods. 8 zákona č. 130/1998 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie a o zmene a doplnení zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 256/1994 Z. z. ustanovuje:

§ 1

(1) Táto vyhláška ustanovuje podrobnosti o zabezpečení fyzickej ochrany jadrových zariadení,[1]) jadrových materiálov[2]) a rádioaktívnych odpadov,[3]) ako aj kritériá na zaradenie jadrových zariadení a jadrových materiálov do kategórií.

(2) Táto vyhláška sa vzťahuje aj na jadrové zariadenia pred ich uvedením do prevádzky, a to na

a) sklady jadrových materiálov dva mesiace pred prvým príjmom jadrových materiálov,

b) jadrové elektrárne šesť mesiacov pred začatím zavážania jadrového paliva do aktívnej zóny reaktora,

c) ostatné jadrové zariadenia v čase určenom v súhlase na výstavbu jadrových zariadení[4]) vydanom úradom.

(3) Táto vyhláška sa nevzťahuje na jadrové materiály v množstvách menších, ako sú uvedené v prílohe v III. kategórii.

§ 2

(1) Účelom systému fyzickej ochrany je zabezpečiť

a) prístup do stráženého priestoru, chráneného priestoru a vnútorného priestoru len osobám alebo vozidlám, ktorým bolo vydané povolenie na vstup alebo na vjazd do vymedzeného priestoru,

b) aby osoby oprávnene vstupujúce do stráženého priestoru, chráneného priestoru a vnútorného priestoru nezneužili toto povolenie na neoprávnenú manipuláciu s jadrovým zariadením, jadrovými materiálmi a rádioaktívnymi odpadmi,

c) vhodnou kombináciou dostatočne účinnej elektronickej zabezpečovacej signalizácie a mechanických zábranných prostriedkov včasnú detekciu narušiteľov a spomalenie ich postupu, a tak umožniť zásahovej jednotke zastaviť postup narušiteľa ešte pred neoprávnenou manipuláciou s jadrovými zariadeniami, jadrovými materiálmi a rádioaktívnymi odpadmi.

(2) Fyzickú ochranu vykonávajú zamestnanci vlastnej ochrany prevádzkovateľa[5]) alebo bezpečnostná služba[6]) a zásahová jednotka (ďalej len „členovia fyzickej ochrany“).

(3) Stráženým priestorom je priestor, ktorého obvod je ohraničený mechanickými zábrannými prostriedkami vybavenými aj elektronickou zabezpečovacou signalizáciou, ak je to uvedené v predbežnom pláne fyzickej ochrany.

(4) Chráneným priestorom je priestor vnútri stráženého priestoru, ktorého obvod je ohraničený mechanickými zábrannými prostriedkami vybavenými elektronickou zabezpečovacou signalizáciou.

(5) Vnútorným priestorom je priestor v budove alebo v miestnosti umiestnenej vnútri chráneného priestoru, ktorej steny tvoria mechanické zábranné prostriedky vybavené elektronickou zabezpečovacou signalizáciou.

(6) Narušiteľom je akákoľvek osoba vstupujúca do stráženého, chráneného alebo vnútorného priestoru s cieľom neoprávnene manipulovať s jadrovým zariadením, jadrovým materiálom alebo rádioaktívnym odpadom.

(7) Neoprávnenou manipuláciou s jadrovým zariadením, jadrovým materiálom alebo rádioaktívnym odpadom je činnosť vykonávaná s cieľom poškodiť alebo zničiť jadrové zariadenie, jadrový materiál a rádioaktívny odpad alebo odcudziť jadrový materiál a rádioaktívny odpad.

(8) Zásahovou jednotkou je časť členov fyzickej ochrany určená na zastavenie postupu narušiteľa.

§ 3

(1) Kategorizácia jadrových materiálov a rádioaktívnych odpadov je uvedená v prílohe.

(2) Do I. kategórie sa zaraďujú jadrové zariadenia,

a) ktorých poškodenie môže mať z hľadiska jadrovej bezpečnosti veľmi vážne následky; ide najmä o jadrové zariadenia, ktoré obsahujú zdroje uvoľniteľných rádioaktívnych látok a vybrané bezpečnostné systémy, ktorých činnosť je potrebná na zabránenie úniku rádioaktívnych látok,

b) v ktorých sú umiestnené jadrové materiály a rádioaktívne odpady zaradené do I. kategórie.

(3) Do II. kategórie sa zaraďujú jadrové zariadenia,

a) ktorých poškodenie nevedie k priamemu rozptylu rádioaktívnych látok, ale môže mať veľmi vážne následky pri súčasnej poruche alebo poškodení jedného alebo viacerých jadrových zariadení, ktoré sú zaradené do I. kategórie,

b) v ktorých sú umiestnené jadrové materiály a rádioaktívne odpady zaradené do II. kategórie.

(4) Do III. kategórie sa zaraďujú jadrové zariadenia,

a) ktorých poškodenie nevedie k priamemu rozptylu rádioaktívnych látok, ale môže zvýšiť ohrozenie pri súčasnej poruche alebo poškodení jadrových zariadení, ktoré sú zaradené do vyššej kategórie,

b) v ktorých sú umiestnené jadrové materiály a rádioaktívne odpady zaradené do III. kategórie.

(5) Ak sú v jednom jadrovom zariadení umiestnené jadrové materiály alebo rádioaktívne odpady zaradené do rozdielnych kategórií, pri zaradení jadrového zariadenia do kategórie podľa odseku 2 písm. b), odseku 3 písm. b) alebo odseku 4 písm. b) sa prihliada na najvyššiu kategóriu týchto jadrových materiálov alebo rádioaktívnych odpadov.

(6) Jadrové zariadenia, jadrové materiály a rádioaktívne odpady zaradené do

a) I. kategórie sa umiestňujú do vnútorného priestoru,

b) II. kategórie sa umiestňujú do chráneného priestoru,

c) III. kategórie sa umiestňujú do stráženého priestoru.

§ 4

(1) Bariéry stráženého priestoru, chráneného priestoru a vnútorného priestoru sa konštruujú tak, aby ich nebolo možné neoprávnene prekonať v čase kratšom, ako je čas potrebný na spoľahlivé spozorovanie narušiteľa priemyselnou televíziou alebo členmi fyzickej ochrany.

(2) Bariéry stráženého priestoru, chráneného priestoru a vnútorného priestoru sa osvetľujú tak, aby mohli určení členovia fyzickej ochrany priamo alebo priemyselnou televíziou spoľahlivo pozorovať ich prekonávanie.

(3) V priestore do 200 m kolmo od bariéry stráženého priestoru na jeho vonkajšej strane nemožno vykonávať činnosti, ktoré by mohli spôsobiť poškodenie technických prostriedkov fyzickej ochrany, neopodstatnenú aktiváciu elektronickej zabezpečovacej signalizácie a zranenie členov fyzickej ochrany a služobných zvierat; tento priestor treba viditeľne označiť.

(4) Bariéru stráženého priestoru, v ktorom sú umiestnené jadrové materiály, rádioaktívne odpady alebo jadrové zariadenia zaradené do I. kategórie tvorí dvojica mechanických zábranných prostriedkov (ďalej len „izolačná zóna“)

a) o výške najmenej 2,5 m,

b) navzájom vzdialených najmenej 6 m,

c) vybavených najmenej dvoma nezávislými druhmi elektronickej zabezpečovacej signalizácie pracujúcimi na rozdielnych fyzikálnych princípoch, z ktorých aspoň jeden má charakter objemovej detekcie,

d) monitorovaných priemyselnou televíziou tak, aby v tomto priestore bolo možné spoľahlivo kontrolovať prítomnosť osôb alebo vozidiel.

(5) Konštrukcia izolačnej zóny zabezpečuje

a) detekciu narušenia s pravdepodobnosťou najmenej 0,95,

b) zastavenie kolesového vozidla o hmotnosti do 10 000 kg pohybujúceho sa rýchlosťou 40 km/hod.

(6) Budova, ktorá je súčasťou izolačnej zóny, sa na vonkajšej strane bariéry zabezpečuje elektronickou zabezpečovacou signalizáciou a priemyselnou televíziou.

(7) Bariéru stráženého priestoru, v ktorom sa umiestňujú jadrové materiály, rádioaktívne odpady alebo jadrové zariadenia zaradené do II. kategórie, tvorí plot o výške najmenej 2,5 m vybavený elektronickou zabezpečovacou signalizáciou, priemyselnou televíziou a mechanickými zdržiavacími prostriedkami na korune plota.

(8) Bariéru stráženého priestoru, v ktorom sa umiestňujú jadrové materiály, rádioaktívne odpady alebo jadrové zariadenia zaradené do III. kategórie, tvorí plot o výške najmenej 2,5 m s mechanickými zdržiavacími prostriedkami na korune plota.

(9) Bariéru chráneného priestoru tvorí plot o výške najmenej 2,5 m vybavený elektronickou zabezpečovacou signalizáciou a mechanickými zdržiavacími prostriedkami na korune plota.

(10) Bariéry vnútorného priestoru tvoria steny budov alebo miestností vybavené elektronickou zabezpečovacou signalizáciou.

(11) Dvere, brány, okná a ostatné zariadenia určené na prechod bariérou stráženého priestoru, chráneného priestoru a vnútorného priestoru môžu byť otvorené, len ak sú pod nepretržitým a priamym dozorom členov fyzickej ochrany.

(12) Únikové východy sa konštruujú tak, aby umožnili voľný únik osôb z ohrozeného priestoru. Použitie únikového východu sa signalizuje v riadiacom centre.

(13) Voľný terén okolo bariér zasahuje do vzdialenosti

a) 6 m na oboch stranách izolačnej zóny,

b) 3 m na oboch stranách bariér stráženého priestoru a chráneného priestoru,

c) 3 m na vonkajšej strane vnútorného priestoru.

(14) Účelom elektronickej zabezpečovacej signalizácie, ktorou sú vybavené bariéry stráženého priestoru, chráneného priestoru a vnútorného priestoru, je

a) umožniť spoľahlivú detekciu neoprávneného prekonávania bariér,

b) spoľahlivo signalizovať poruchu alebo pokus o poškodenie alebo narušenie činnosti tohto zariadenia,

c) spoľahlivo, nepretržite a zreteľne zvukovo a opticky signalizovať v riadiacom centre pokus o neoprávnené prekonanie bariér; túto signalizáciu môže vypnúť iba obsluha riadiaceho centra,

d) umožniť spoľahlivé určenie miesta neoprávneného prekonávania bariéry.

(15) V izolačných zónach a na mechanických zábranných prostriedkoch chráneného priestoru a vnútorného priestoru možno použiť len prvky elektronickej zabezpečovacej signalizácie certifikované podľa osobitných predpisov.[7])

(16) Vo výnimočných a zdôvodnených prípadoch môže úrad povoliť zlúčenie jednotlivých priestorov. V takomto prípade musí byť zodpovedajúcim spôsobom posilnená účinnosť mechanických zábranných prostriedkov a elektronickej zabezpečovacej signalizácie.

(17) Medzi všetkými zložkami a pracoviskami podieľajúcimi sa na fyzickej ochrane je vytvorené spoľahlivé dorozumievacie spojenie neumožňujúce únik utajovaných skutočností, a to za akýchkoľvek podmienok uvažovaných v plánoch fyzickej ochrany.

(18) Prevádzkovateľ vypracuje programy skúšok, údržby a inovácie technických prostriedkov fyzickej ochrany na zabezpečenie ich spoľahlivosti a účinnosti podľa plánov fyzickej ochrany a počas celej predpokladanej životnosti.

§ 5

(1) Neoprávnené prekonanie bariér stráženého priestoru, chráneného priestoru a vnútorného priestoru vybavených elektronickou zabezpečovacou signalizáciou sa signalizuje v riadiacom centre.

(2) Riadiace centrum sa umiestňuje vnútri stráženého priestoru v budove, ktorej steny, dvere, prípadne okná sú odolné proti prestreleniu.

(3) Riadiace centrum sa umiestňuje tak, aby z vonkajšej strany stráženého priestoru nebolo možné sledovať činnosť obsluhy vnútri riadiaceho centra.

(4) Zariadenie riadiaceho centra sa nepretržite obsluhuje.

(5) Do riadiaceho centra môžu vstupovať len osoby, ktoré majú povolenie vstupovať do týchto priestorov, a to len na účely pracovnej alebo kontrolnej činnosti.

(6) Základné funkcie riadiaceho centra systémov fyzickej ochrany jadrových zariadení, jadrových materiálov a rádioaktívnych odpadov I. kategórie sa zálohujú v záložnom riadiacom centre.

§ 6

(1) Do stráženého priestoru, chráneného priestoru a vnútorného priestoru môžu vstupovať len osoby a vchádzať len dopravné prostriedky, ktorým prevádzkovateľ vydal povolenie na vstup.

(2) Osoby a dopravné prostriedky sa podrobujú kontrole, najmä či sa

a) pri vstupe alebo vjazde do stráženého priestoru neoprávnene nevnášajú predmety nesúvisiace s výkonom pracovných činností,

b) pri výstupe alebo výjazde zo stráženého priestoru neoprávnene nevynášajú jadrové materiály a rádioaktívny odpad.

(3) Prevádzkovateľ v primeranom rozsahu poučuje osoby vstupujúce do stráženého priestoru, chráneného priestoru a vnútorného priestoru o režimových opatreniach.

(4) Ak bezprostredne hrozí vznik mimoriadnej udalosti[8]) alebo ak mimoriadna udalosť vznikla, môže prevádzkovateľ povoliť osobám zabezpečujúcim alebo vykonávajúcim záchranné akcie vstup do priestoru, v ktorom sú umiestnené jadrové zariadenia alebo jadrový materiál. V takýchto prípadoch právnické osoby zamestnávajúce osoby, ktoré zabezpečujú alebo vykonávajú záchranné akcie, predložia dodatočne bez zbytočného odkladu, najneskôr však do 24 hodín od bezprostredného skončenia záchranných akcií, prevádzkovateľovi zoznamy osôb, ktoré zabezpečovali alebo vykonávali záchranné akcie.

(5) Prevádzkovateľ vedie evidenciu povolení vydaných na vstup a na vjazd; povolenia, ktorým uplynula platnosť, uchováva päť rokov.

§ 7

(1) Predbežný plán fyzickej ochrany[9]) obsahuje najmä

a) súbor údajov charakterizujúci možné ohrozenie jadrových zariadení, jadrových materiálov alebo rádioaktívnych odpadov v čase prípravy projektu fyzickej ochrany s prihliadnutím na možné zhoršenie bezpečnostnej situácie počas predpokladanej doby prevádzky jadrového zariadenia, a to najmä počet narušiteľov, ich výzbroj, výcvik, použitý dopravný prostriedok a motiváciu,

b) zhodnotenie umiestnenia stavby a miestnych podmienok z hľadiska fyzickej ochrany,

c) predbežné zhodnotenie rizík z neoprávnených činností s jadrovými zariadeniami a jadrovými materiálmi,

d) analýzu možností neoprávnených činností s jadrovými zariadeniami a jadrovými materiálmi a zhodnotenie ich následkov,

e) zaradenie jadrového zariadenia a jadrových materiálov do jednotlivých kategórií,

f) dokumentáciu o zabezpečovaní kvality[10]) projektovania a realizácie fyzickej ochrany, ak nie je súčasťou dokumentácie na vydané oprávnenia na výstavbu jadrového zariadenia,

g) analýzu funkcie fyzickej ochrany počas výstavby, spúšťania a prevádzky jadrového zariadenia a na prípadné havarijné situácie,

h) opis opatrení fyzickej ochrany v priebehu výstavby jadrového zariadenia.

(2) Plán fyzickej ochrany[11]) obsahuje najmä

a) zmeny pôvodného konštrukčného riešenia obsiahnutého v predbežnom pláne fyzickej ochrany s preukázaním, že tieto neznížia úroveň fyzickej ochrany,

b) zhodnotenie výsledkov skúšok fyzickej ochrany,

c) režimové opatrenia,

d) spôsob ochrany a kontroly osôb a vjazdov dopravných prostriedkov,

e) opis údržby a prevádzkových kontrol,

f) opatrenia týkajúce sa obmedzenia prevádzky jadrového zariadenia pri pokuse o neoprávnenú manipuláciu s jadrovým zariadením alebo pri narušení fyzickej ochrany,

g) limity a podmienky systému fyzickej ochrany.

§ 8

Systém fyzickej ochrany jadrových zariadení a jadrových materiálov uvedený do prevádzky pred vydaním tejto vyhlášky treba uviesť do súladu s touto vyhláškou do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia jej účinnosti.

§ 9

Zrušujú sa:

1. § 3 ods. 3 vyhlášky Československej komisie pre atómovú energiu č. 28/1977 Zb. o evidencii a kontrole jadrových materiálov,
2. vyhláška Československej komisie pre atómovú energiu č. 100/1989 Zb. o bezpečnostnej ochrane jadrových zariadení a jadrových materiálov.

§ 10

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. augusta 1999.

Miroslav Lipár v. r.

Príloha k vyhláške č. 186
1999 Z. z.

KATEGORIZÁCIA JADROVÝCH MATERIÁLOV A RÁDIOAKTÍVNYCH ODPADOV

A. Neožiarené[a]) jadrové materiály

1. Plutónium:[b])

   2 kg a viac I. kategória,

   viac ako 0,5 kg, ale menej ako 2 kg II. kategória,

   0,5 kg a menej, ale viac ako 15 g III. kategória.

2. Urán obohatený ^{235}U na 20 % a viac:

   5 kg a viac I. kategória,

   viac ako 1kg, ale menej ako 5 kg II. kategória,

   1 kg a menej, ale viac ako 15 g III. kategória.

3. Urán obohatený ^{235}U na viac ako 10 %, ale menej ako na 20 %:

   10 kg a viac II. kategória,

   viac ako 1kg, ale menej ako 10 kg III. kategória.

4. Urán obohatený ^{235}U na viac ako prírodný urán, ale menej ako na 10 %:

   10 kg a viac III. kategória.

5. Prírodný urán[c]):

   1 000 kg a viac III. kategória.

6. Ochudobnený urán:

   2 000 kg a viac III. kategória.

7. ^{233}U:

   2 kg a viac I. kategória,

   viac ako 0,5 kg, ale menej ako 2 kg II. kategória,

   0,5 kg a menej, ale viac ako 15 g III. kategória.

8. Tórium[c]):

   1 000 kg a viac III. kategória.

B. Ožiarené jadrové materiály

Zaraďujú sa do kategórií podľa pôvodného obsahu štiepneho izotopu. Pri jadrových materiáloch, ktoré boli pred ožiarením zaradené do I. alebo II. kategórie, môže byť kategória zmiernená o jeden stupeň v prípade, že príkon dávky od takéhoto materiálu je vo vzdialenosti 1 m bez tienenia vyšší ako 1 Gy/hod.

C. Rádioaktívne odpady z jadrových zariadení

Zaraďujú sa do I., II. alebo III. kategórie ako ostatné jadrové materiály. Pri zaradení do kategórie sa berie do úvahy najmä aktivita rádioaktívnych odpadov, ich množstvo, možnosť

neoprávnených činností s rádioaktívnymi odpadmi a ďalšie vlastnosti, ktoré môžu vyvolať ohrozenie životného prostredia, zdravia a života obyvateľstva.

1) § 13 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 130/1998 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie a o zmene a doplnení zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 256/1994 Z. z.

2) § 9 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 130/1998 Z. z.

3) § 17 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 130/1998 Z. z.

4) § 14 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 130/1998 Z. z.

5) § 3 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 379/1997 Z. z. o prevádzkovaní súkromných bezpečnostných služieb a podobných činností, o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (zákon o súkromných bezpečnostných službách).

6) § 3 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 379/1997 Z. z.

7) Zákon č. 30/1968 Zb. o štátnom skúšobníctve v znení neskorších predpisov.

8) § 13 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 261/1998 Z. z.).

9) § 14 ods. 3 písm. f) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 130/1998 Z. z.

10) § 8 vyhlášky Česko-slovenskej komisie pre atómovú energiu č. 436/1990 Zb. o zabezpečení akosti vybraných zariadení z hľadiska jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení.

11) § 15 ods. 2 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 130/1998 Z. z.

a) Materiály neožiarené v reaktore alebo materiály ožiarené v reaktore, pri ktorých je vo vzdialenosti 1 m bez tienenia príkon dávky rovný 1 Gy/hod. alebo nižší.

b) Plutónium s izotopickou koncentráciou ^{238}Pu vyššou ako 80 % môže byť úradom z kategorizácie vyňaté.

c) Nevzťahuje sa na uránové a tóriové rudy a materiály pri ich spracovaní.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.